

Praktické dopady Zimného balíčka EÚ na slovenskú energetiku

22. mája 2018
Pezinok

Rastislav Hanulák
Advokát | Partner

Predchádzajúce legislatívne balíčky EÚ

- v roku **2014** transponovaná smernica 2012/27/EÚ (zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti)
- v roku **2013** transponovaná smernica 2010/31/EÚ (zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov)
- v roku **2012** transponované smernice 2009/72/ES a 2009/73/ES (zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii)
- v roku **2009** transponované smernice 2009/28/ES a 2004/8/ES (zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE a VÚ KVET)
- v roku **2005** transponované smernice 2003/54/ES a 2003/55/ES (zákon č. 656/2004 Z. z. o energetike, zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii)

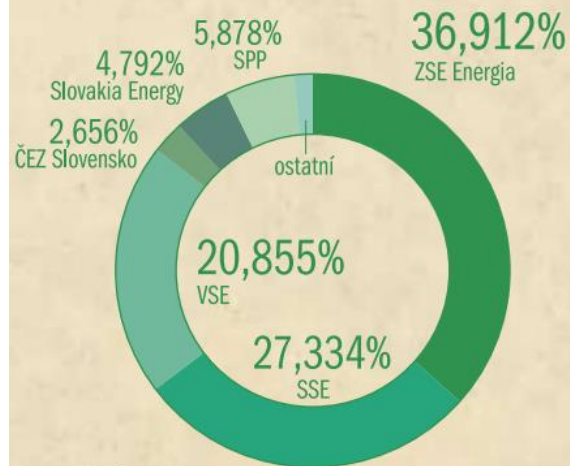

Hlavné záväzky SR

- liberalizácia veľkoobchodu a maloobchodu s elektrinou a plynom
- regulátor nezávislý od záujmov regulovaných subjektov a politiky
- unbundling prenosu/prepravy + unbundling distribúcie
- 14 % podiel OZE na koncovej spotrebe a ročná úspora energie 4135 TJ/rok do roku 2020
- spoločné pravidlá pre prevádzku prenosových sústav (nariadenia Komisie)

Podiel dodávateľov na dodávke elektriny v domácnostiach v roku 2016

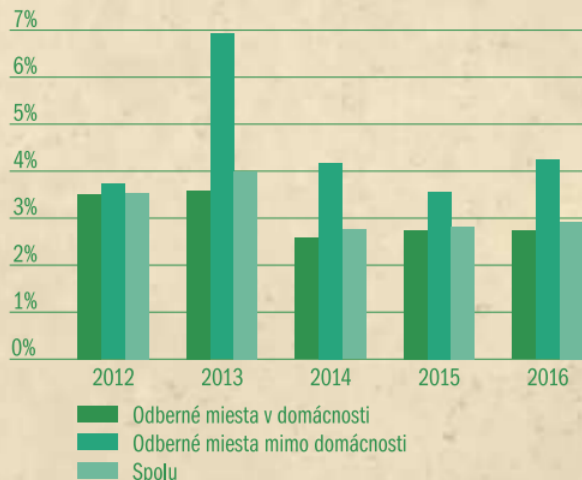

ostatní:	
SE Predaj	0,09%
Magna E.A.	0,47%
BCF	0,07%
Pow-en	0,02%
ELGAS	0,01%
Energie2	0,79%
UTYLIS	0,08%
Energy Europe, SE	0,01%
Bukóza	0,01%
V-Elektra Slovakia	0,01%
EP ENERGY TRADING	0,02%
A.En, Slovensko	0,00%

V roku 2016 - alternatívni dodávateľia len 9,1 %

V roku 2017 už len cca **6,3 %**, podiel VSE stúpol na cca **23,5 %**

Switching v rokoch 2012 až 2016

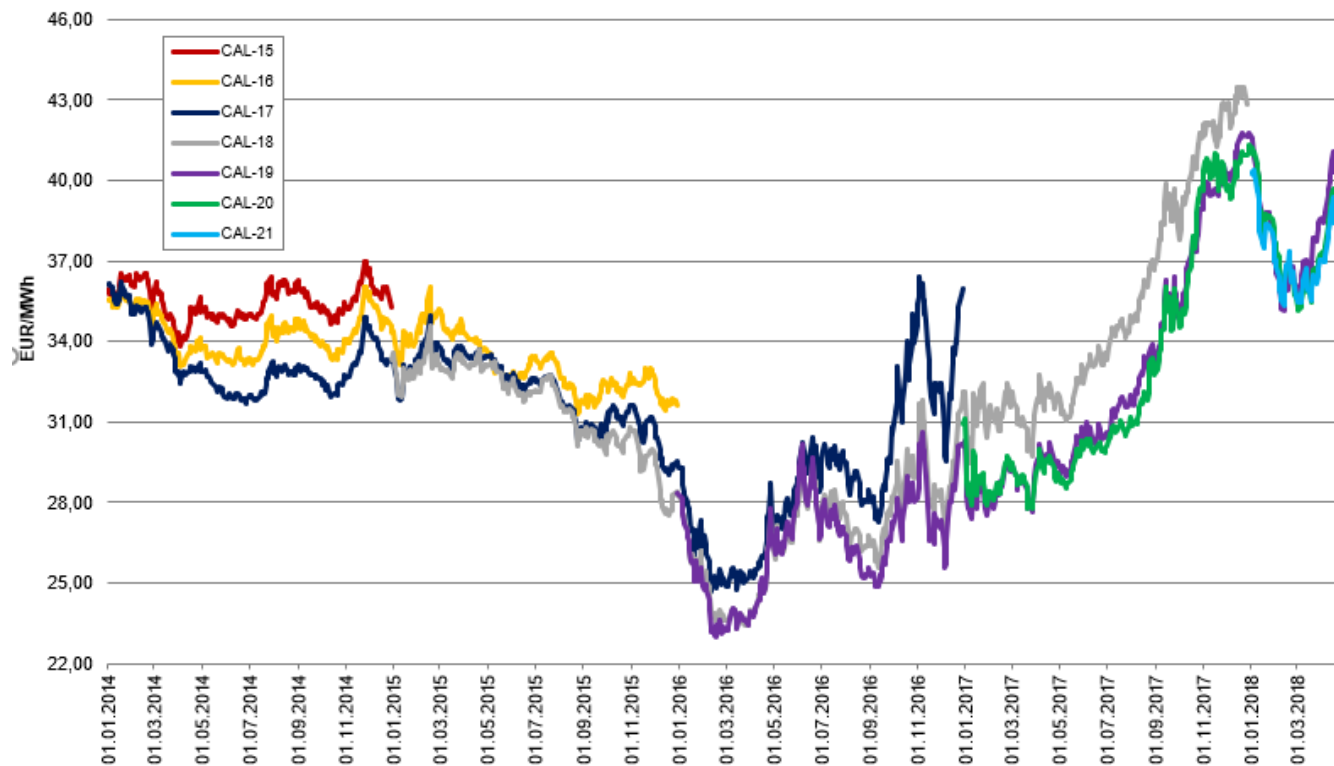

Rozsudok Komisia vs. Poľsko C-36/14

- súd konštatuje prípustnosť regulácie len za predpokladu súčasného splnenia troch podmienok vyplývajúcich z článku 3 ods. 2 smernice:
 - a) existencia všeobecného hospodárskeho záujmu na regulácii,
 - b) primeranosť rozsahu a spôsobu regulácie vo vzťahu k deklarovanému všeobecnému hospodárskemu záujmu,
 - c) existencia jasných, transparentných, nediskriminačných a overiteľných pravidiel, ktoré zaručia európskym podnikom rovnaký prístup k národným spotrebiteľom.

Historické ceny ročních SK base kontraktů / Historical Prices of SK Base CALs

**STABILNÉ CENY
ENERGIÍ**

DRŽÍME SLOVO

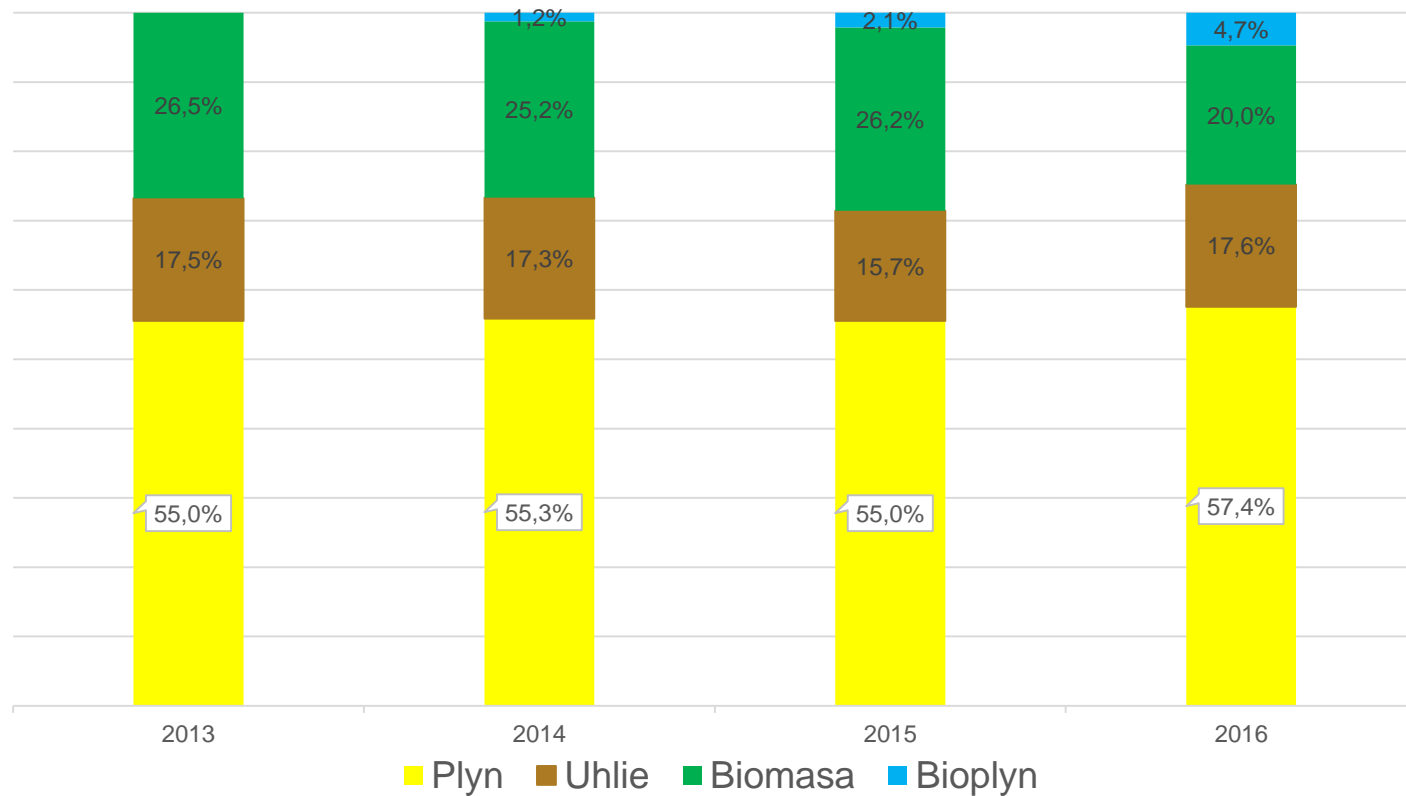

Ekologické záväzky SR

- Slovensko stráca na svoj 14 %-ný cieľ v oblasti podpory OZE až 2 % (pokles z 12,9 % na 12 %, najmä regulácia) + STOP STAV od r. 2013
- nekoncepčnosť a nesystémovosť podpory (k tomu podpora uhlia)
- netransparentnosť
- inštitucionálna rozdrobenosť (MH, MŽP, MDaV, MF, SIEA)
- jednozdrojové financovanie (napriek tomu niekoľko sto miliónov v Envirofonde, vysoká finančná náročnosť a deficit

POKLES PODIELU **BIOMASY** V TEPLÁRENSKOM MIXE

France	Costs of grid connection
Germany	Communication between stakeholders Lack of transparency Definition of technical and legal requirements
Great Britain	Planning consent Issues linked to the offshore transmission tender process Issues linked to the charging regime
Greece	Inefficient administrative procedures Insufficient special planning
Hungary	Status of the grid Capacity saturation and speculation Unstable policies for wind power
Ireland	Potential delays for grid connection due to the group processing approach Potentially higher shallow costs than in other Member States
Italy	Administrative barriers Overload of connection requests Virtual saturation
Latvia	Lack of sufficient grid capacity Speculation
Lithuania	Complicated connection procedure Legislation not clear High costs
Luxembourg	Definition of connection costs
Malta	Inefficient administrative procedures Insufficient special planning Competing public interest
Netherlands	Lack of sufficient grid capacity
Poland	Lack of sufficient grid capacity Complicated and not-transparent grid connection process Unclear regulations concerning the distribution of costs
Portugal	Complicated and slow licensing procedure related to the Environmental Impact Assessment
Romania	Virtual saturation Access to credit Information management
Slovakia	Delays during the connection process Speculation
Slovenia	Administrative procedures Long lead times Enforcement of RES-E producers' rights
Spain	Delays introduced by administrative procedures Heterogeneity of DSO technical requirements
Sweden	Cost bearing and sharing

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu

Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Slovensko zaostáva za plnením európskych záväzkov v oblasti energetických úspor

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) preveril, ako Slovensko dodržiava svoje záväzky voči Európskej únii v oblasti úspor energie, najmä v budovách ústredných orgánov štátnej správy (ÚOŠS). Kontrolované obdobie predstavovali roky 2014 až 2016 a skontrolované boli Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo životného prostredia SR a Environmentálny fond. Hlavným cieľom kontroly bolo zhodnotiť výsledky plnenia opatrení prijatých na zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov, preveriť počet obnovených budov, ako aj zistiť úsporu energie a finančné zabezpečenie. **Slovensko sa totiž zaviazalo prijať opatrenia energetickej efektívnosti a znižovať energetické nároky verejných budov každý rok o 52,17 GWh do roku 2020. Tento cieľ sa však podarilo splniť len jediný raz, a to v roku 2015.** V ostatné sledované obdobie bol tento záväzok splnený len na 63 % v roku 2014, a na 44 % v roku 2016.

Vyššia efektivita pri obstarávaní PpS

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2017/2195

z 23. novembra 2017,

ktorým sa stanovuje usmernenie o zabezpečovaní rovnováhy v elektrizačnej sústave

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 18 ods. 3 písm. b) a d) a odsek 5,

keďže:

- (1) Plne funkčný a vzájomne prepojený vnútorný trh s energiou je rozhodujúci pre zachovanie bezpečnosti dodávok energie, zvýšenie konkurencieschopnosti a zabezpečenie, aby všetci spotrebitelia mohli odoberať energiu za dostupné ceny,

6. NÁVRH RIEŠENIA PRE ZABEZPEČENIE DOSTATOČNEJ DISPONIBILITY PpS

VK na obdobie 2019-2021		
1.	Obdobie:	3 roky, pričom ponuky budú predkladané na jednotlivé kalendárne roky.
2.	Podmienka č. 1:	<p>Uchádzač musí predložiť Certifikát zariadenia schopného poskytovať PpS nachádzajúceho sa na vymedzenom území ES SR, resp. čestné prehlásenie, že takéto zariadenie vybuduje, prípadne uvedie do prevádzky a úspešne certifikuje najneskôr 4 mesiace pred plánovaným začiatkom poskytovania PpS.</p> <p>Obstarávaný objem disponibility príslušného typu PpS zo zariadení, ktoré nebudú mať v deň uzávierky výberového konania platný certifikát bude limitované, pričom uplatnenie limitu bude popísané v súťažných podkladoch k výberovému konaniu. Účelom tejto podmienky je minimalizácia rizika v prípade, že úspešný uchádzač</p>

ARGUMENT ?

Článok 32 účinný až od 18.12.2018

2. Každý PPS, ktorý obstaráva disponibilitu, musí stanoviť pravidlá obstarávania disponibility v návrhu podmienok vo vzťahu k poskytovateľom regulačných služieb vypracovanom podľa článku 18. Pravidlá obstarávania disponibility musia dodržiavať tieto zásady:

- a) aspoň v prípade rezerv na obnovenie frekvencie a nahradzujúcich rezerv musí byť metóda obstarávania trhovo orientovaná;
- b) **pokiaľ je to možné a hospodársky efektívne, postup obstarávania musí prebiehať na krátkodobom základe;**
- c) zmluvný objem môže byť rozdelený do viacerých zmluvných období.

3. Obstarávanie zvýšenia disponibility a zníženia disponibility sa aspoň v prípade rezerv na obnovenie frekvencie a nahradzujúcich rezerv vykonáva oddelene. Každý PPS môže predložiť návrh príslušnému regulačnému orgánu v súlade s článkom 37 smernice 2009/72/ES a požiadať ním o výnimku z tejto požiadavky. Tento návrh na výnimku musí obsahovať:

- a) špecifikáciu časového obdobia, na ktoré by sa výnimka vzťahovala;
- b) špecifikáciu objemu disponibility, na ktorý by sa výnimka vzťahovala;
- c) analýzu dosahu výnimky na účasť zdrojov regulácie podľa článku 25 ods. 6 písm. b);
- d) odôvodnenie výnimky preukazujúce, že takáto výnimka by viedla k zvýšeniu hospodárskej efektívnosti.

Slovenská energetika v r. 2018?

A je tu **Zimný** balíček !!!

- EED – novela Smernice o energetickej efektívnosti (2012/27/EU)
- EPBD – novela Smernice o energetickej hospodárnosti budov (2010/31/EU)
- RES – novela Smernice o podpore využívania OZE (2009/28/EU)
- MDI – Nový dizajn trhu s elektrinou, tj. návrh Smernice „Spoločné pravidlá pre vnútorný trh s elektrinou“
- Riadenie (Governance)
- ďalšie (Správa EK o cenách a nákladoch na energie v Európe, ...)

..... > **4500** strán textu

Revízia smernice o energetickej **efektívnosti**

- zvýšenie cieľa v oblasti úspor a energetickej efektívnosti až na 30 % do roku 2030 (zvýšenie pôvodného 27 %-ného cieľa)
- záväzné ciele štátov od 1.1.2021 do 31.12.2030 vo výške 1,5 % ročne z ročného množstva energie predanej koncovým odberateľom, ktoré sa stanovia ako priemer za posledné tri roky pred 1.1.2019
- povinné schémy úspor vzťahujúce sa na distribútorov energií a maloobchodné energetické spoločnosti na konečnej spotrebe energií alebo primárnej spotrebe energií
- vyšší dôraz na meradlá pre koncových spotrebiteľov (individuálne meradlá pre jednotky v bytových domoch) + transparentné pravidlá pre rozdelenie nákladov (vyúčtovanie)

Revízia smernice o energetickej hospodárnosti **budov**

- **v dlhodobej stratégii obnovy budov - dekarbonizovať do roku 2050 vnútroštátny fond budov**
- **v nových a existujúcich nebyt. budovách po významnej obnove s viac ako 10 parkovacími miestami aspoň 1 vybavené nabíjacou stanicou na každých 10**
- **kontroly systémov vykurovania budov, pri nebytových budovách so spotrebou primárnej energie nad 250 MWh a pri bytových s kumulovaným účinným menovitým výkonom nad 100 kW (účinnosti kotla a veľkosti jeho výkonu v porovnaní s požiadavkami budovy na vykurovanie)**
- **certifikáty pre vlastníkov a nájomcov**

CIELE REVÍZIE:

- znížiť dopyt po zemnom plyne a tým pádom aj jeho import
- znížiť náklady na energie pre ľudí žijúcich v energeticky efektívnych budovách
- zvýšenie životnej úrovne ľudí a efektivity pre firmy
- menšie nároky na výrobu a kapacitu sústav
- podpora pre domácu ekonomiku zameranú na biznis v sektore
- nové pracovné miesta pri výstavbe, vývoji a výrobe

Revízia smernice o podpore **OZE**

- nový cieľ: **27 %** (EP navrhol 35 %) podiel OZE na konečnej spotrebe energií
- časovo obmedzené a dôsledne nadizajnované podporné schémy – Komisia vydala novú príručku týkajúcu sa dizajnu schém + dnes platí Usmernenie pre štátnu pomoc 2014 – 2020
- zvyšovanie podielu OZE v teplárenskom mixe (1 % ročne)
- možnosť odpojenia od CZT pri výstavbe zdroja z OZE, výnimka pre účinné CZT do 2025
- Third Party Access v teplárstve, výnimka pre účinné CZT
- uznanie samospotrebitel'ov a energetických komúní

Nový dizajn trhu s elektrinou

Nariadenie o vnútornom trhu s elektrinou

Ceny na základe dopytu a ponuky

Krátkodobé trhu, vyrovnávacie trhy,
prideľovanie kapacity, poplatky

Primeranosť zdrojov, kapacitné
mechanizmy (*ultima ratio*)

Regionálna spolupráca (ROC) +
európsky subjekt PDS

Sieťové predpisy

Smernica o vnútornom trhu

Deregulácia (5 rokov) + ochrana
zraniteľných spotrebiteľov

Zmluvy o dodávke s dynamickou cenou
a agregátorom

Aktívni odberatelia a miestne
energetické komunity

Zúženie rozsahu univerzálnej služby
(domácnosti + MP <50
zamestnancou a s ročným obrátom
alebo súvahou < 10 mil. EUR |

6. „aktívny odberateľ“ je odberateľ alebo skupina spoločne konajúcich odberateľov, ktorí spotrebúvajú, uskladňujú alebo predávajú elektrinu vyrobenú v ich priestoroch, a to aj prostredníctvom agregátorov, alebo sa zúčastňujú na riadení odberu alebo systémoch energetickej efektívnosti, za predpokladu, že tieto činnosti nie sú ich hlavnou obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou;

7. „miestna energetická komunita“ je združenie, družstvo, partnerstvo, nezisková organizácia alebo iný právny subjekt pod faktickou kontrolou miestnych podielnikov alebo členov, ktorý je všeobecne zameraný na tvorbu hodnoty a nie zisku, zapojený do distribuovanej výroby a do činností prevádzkovateľa distribučnej sústavy, dodávateľa alebo agregátora na miestnej úrovni, a to aj cezhranične;

14. „agregátor“ je účastník trhu, ktorý zlučuje viacero odberateľských zaťažení alebo vyrobených kapacít elektriny na účely predaja, nákupu alebo aukcie na akomkoľvek organizovanom trhu s energiou;

15. „nezávislý agregátor“ je agregátor, ktorý nie je prepojený so žiadnym dodávateľom ani iným účastníkom trhu;

16. „riadenie odberu“ je zmena odberu elektriny zo strany koncových odberateľov, ktorá je odklonom od ich bežných alebo aktuálnych vzorov spotreby v reakcii na trhové signály vrátane časovo variabilných cien elektriny alebo stimulačných platieb, alebo v reakcii na akceptáciu ponuky koncového odberateľa (samostatnej alebo agregovanej) na predaj zníženia alebo zvýšenia odberu za odplatu na organizovanom trhu v zmysle vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 1348/2014⁴⁷;

Zdieľaná ekonomika

Čo si myslia Američania o zdieľanej ekonomike

44% má pozitívny
vzťah k zdieľanej
ekonomike

86% súhlasí s tým,
že robí život
cenovo dostupnejší

78% konzumentov
je presvedčených,
že pomáha budovať
silnejšie
komunity

76% spotrebiteľov
si myslí, že je
to vhodné pre
životné
prostredie

83% si myslí,
že je život
vďaka nej
pohodlný

Zdieľaná ekonomika

Zdroj: Pwc

„Paleontolog Petr Pokorný píše ve Vesmíru (2010/4):

Naše planeta (po Gagarinově letu) na sebe poprvé hleděla lidskýma očima. Velká část lidstva poprvé začala vnímat Zemi jako svou planetu. Získala k ní rázem skoro mateřský vztah.

Je to přinejmenším zvláštní situace. Sama Země byla odjakživa onou matkou. Ochraňovala a dávala obživu. Teď jako by se role obrátily.“

„Otázky spjaté s planetarizací, se zkušeností pohledu na Zemi současně z kosmu i zvnitřku našich dějin, vyvolávají hlubokou identitární paniku, kterou zahánějí nejen kleronacionalistické rituály, ale i třeba totální odmítání zelené kritiky kapitalismu ve stylu Václava Klause.

Vše, co vyvrací antropocentrickou představu, že příroda je tu pro nás, že byla stvořena pro člověka, vyvolává identitární paniku.“

**THE SEA IS DANGEROUS
AND ITS STORMS TERRIBLE,
BUT THESE OBSTACLES
HAVE NEVER BEEN
SUFFICIENT REASON
TO REMAIN ASHORE**

F E R D I N A N D M A G E L L A N

Your tango

Tak diskutujme !!!

